

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben: Félévre 6 K., negyedévre 3 K. — f.
Vidéken: " 9 " " 4 " 50 f.

FELELŐ SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter, Lamprocht-palota, földszint,
az udvarban hátul.

A magyar nép tanul- sága.

Minisztereket és államtitkárokat rendszerint egyhangulag, ritkább esetben nagy többséggel szoktuk nálunk megválasztani. A Tiszakormány alatt másképen van. Maga a miniszterelnök is csak aránylag kicsiny többséggel győzött abban a kerületben, melyben odahaza van és a melyben ő a legnagyobb birtokos. A kereskedelmi miniszter mandátumát, a mi szintén szokatlan dolog, kérvénnyel fogják megtámadni és most a kereskedelmi államtitkár csak öt szavazattal kapott többet, mint függetlenségi ellenjelöltje, kire a múlt választáskor alig néhány szavazatot jutott.

A nép tehát kezdettől fogva bizalmatlan az új kormányval szemben és ez a bizalmatlanság nincsen apadóban, sőt inkább rohamosan nő; a miniszterelnök két hét előtt még néhány száz szótöbbséghez tudott jutni és ma kabinetjének egyik tagja már csak öt szavazattal győz olyan kerületben, melyben még függetlenségi képviselő, de jelölt is alig volt.

Mit jelent ez?

Jelenti, hogy a magyar nép gondolkodik és talán a hivatott politikuskoknál is az ugynevezett tömeg-

érzéssel jobban itéli meg a helyzetet és az ezt igazoló embereket.

Ha kutatjuk az okokat, melyek a tömegérzésben a fordulatot előidézték, ezeket csakhamar megis találjuk. Az okokat maga a miniszterelnök teremti részben azzal a mit beszél és tesz és talán nagyobb részben azzal, a mit nem tesz. Nincs mit csodálkoznunk, ha a nép elfordul olyan miniszterelnöktől, a ki azt mondja a főispánoknak, hogy nem maradhatnak hivatalban, ha nemzeti kívánságoknak adnak kifejezést és nemzeti követelések mellett foglalnak állást; mert ez ellenkezik a kormány és pártjának elveivel. Mi persze örülünk ennek a ténynek, mert ezzel az ellenzéki tábor malmára hajtja a vizet, a mi némi vigasztalás azért, hogy ennyire hazafiatlan kormány Magyarországon akár csak ideig-óráig is lehetséges.

De lát és hall a nép egyebet is. Látja, hogy a kormánynak nem is az az első feladata, hogy az országot a törvényen kívüli állapotból kivezesse, hanem az, hogy az osztrák hadseregnek ujoncokat szállítson; hallja, hogy a kormány a beruházási javaslatokat, melyekből valami haszon volna befelé, visszavonja és elodázza; látja, hogy a tisztviselők fizetésjavítását kitolják; látja és

hallja, hogy nem egészséges hatalomra, hanem rideg párturalomra törekszik ez a kormány, a mi világos abból, hogy mindennap elmozdítanak egy-egy főispánt, a kiról feltételezik, hogy nem fog vakon vokszállítónak beállani; látja, hogy egyre-másra rakják a pártembereket jövedelmező hivatalba, de arra egy csepp gondjuk sincsen, hogy a nép is valami keresethez juthasson.

Párturalom, osztrák érdekek elégitése, nemzeti és népérdekek csorbítása és megtagadása jellemzik ezt a kormányt. Ezeket az általános politikai tüneteket tetézi a kormányelnök gögje és fenhéjazó magaviselete, melyet köznyelven arroganciának szoktak nevezni.

Igazán mélyen elszomorító a tény, hogy a helyzet kényszeríti az ellenzéket, hogy ilyen kormánynak kell megadnia a rendszeres kormányzás módját és eszközeit. A nép azonban józanul gondolkozik és ösztönszerűleg helyesen érez: állást foglal az ellenzék mellett és szavazásával mementőt állít a kormány elé, hogy térjen jobb útra, különben el fog enyészni az öt szavazat és százával lesz ellenzéki, azaz, hogy magyar, hazafias és nemzeti többség.

A levél.

Írta: Louis de Gramont.

— Mondottam önnek, — ismételte Richard ur, — hogy alapos okom van így cselekedni, a mint cselekedtem. Rövidesen elmesélem önnek a történetet.

Emile Richard ur, a ki ekként beszélt hozzám, mintegy 50 éves nagykereskedő volt. Néhány évvel ezelőtt ismerkedtem meg vele a bíróságnál, a hol esküdtek voltunk. Elnöknek választottuk és ebben a minőségben nagy befolyást gyakorolt esküdtársaira szeretetreméltó lényével és jószívűségével. Apró bűnöket, különösen a tolvajokai oly intenzív pártfogásba vette és olyan meggyőzően beszélt azok érdekében az esküdteknél, hogy azok felmentették a vádlókat.

De még a magánéletben is ilyen elnéző volt.

Ezen a vasárnapon, a mikor ebédre voltam meghívva nyárilakásába, madame Richard elmondta nekem, hogy pár nap előtt egyik szolgálójuk meglopta őket és az én Richard barátom nemcsak, hogy fel nem jelentette a tolvajt, hanem még a szolgálatából sem bocsátotta el.

— Jól van — szölt madame Richard — azt még értem, hogy futni hagyta a nyomorultat, de már a szolgálatomban még sem tartanám tovább! Nemde uram?

— Mit akartok? — szölt közbe Richard.

— Ha megbüntetem, teljesen el fog zülleni; míg ellenben így meg vagyok arról győződve, hogy becsületes ember lesz belőle és sohasem fog lopni . . .

A mikor így beszélt, a kezeire támasztotta a fejét és rám nézett. Aztán ezt mondta:

— Beesületes embernek ismernek engem és ön is annak itél?

— Mindenesetre! — feleltem.

— No tessék . . . Pedig lássa, kevés híján megbélyegzett ember vagyok ma én is!

Pillanatra elhallgattott, aztán elmesélte a következő történetet:

— Ez az eset kora ifjúságomban játszódott le. A szüleim önkremenetele és halála után nagybátyám egy párisi áruházban helyeztet el engem tanoncként. Szobát bérelt nekem teljes ellátással s ezenfelül még negyedévenként 500 frankot is küldött egyéb szükségleteimre.

Egy szombati napon a főnököm elutazott és megbízott, hogy egy 40 frankos számlát fizessék ki egyik üzletfelénél. A legközelebbi hétfőre vártam a pénzeslevelemet és éppen abban a szomorú hangulatban voltam, a melybe az embert az üres zsebe dönti, annál is inkább, mert fiatal voltam és szerelmes egy Elise nevű leányba. Egy ajándéktárgyat akartam neki venni valamivel . . . És nem volt pénzem, egyetlen fillérem sem!

Elvégeztem a dolgomat és a mikor kezembe kaptam a 40 frankot, az az ötletem támadt, hogy ezt a pénzt felhasználom

és majd hétfőn, ha a levelem megérkezik, kiegyenlítem. Fedezetemül azt mondtam a pénztárosunknak, hogy az üzletben senkit sem találtam.

Az öröm mámorában teljesen elfeledtem a veszélyt, a melyet kockáztatok; boldog, édes vasárnapot töltöttem Elisék társaságában, mikor elvittem hozzájuk ajándékomat s a család szívesen látott. Hanem a mikor haza jöttem és néhány frankom maradt csak a negyvenből, szorongatni kezdett a félelem. Hátha a nagybátyám nem küldi pontosan a pénzemet? Hátha ez egyszer elfeled? Mi lesz akkor? Azzal tisztában voltam, hogy a főnököm nem bocsát meg nekem, hanem azonnal letartóztat és ebben az esetben a bácsim könyörtelen lesz irántam. Ez a gondolat nem hagyott pihenni egész éjszaka.

. . . Hétfőn reggel nem érkezett levél. Azt hittem, megőrülök. Egész reggel vártam a levélhordót, de nem jött. Abban bizakodtam, hogy a pénztáros megfélekedezik a számláról, de csalódtam, figyelmeztetett arra. Egész délután csavarogtam Párisban s nem tudtam mit tegyek. Csak a pénztáros távozása után mertem visszamenni az üzletbe.

Az éjszaka nem tudtam aludni. Tízszer is akartam leugrani az emeletről; de a halál gondolata mégis visszatartott. Végre eljött a reggel. A pénztáros, nyomban a beléptemkor felszólított, hogy adjam át a számlát. Azt feleltem, hogy otthon hagytam.

Politikai hírek.

Podmanicky nem mond le. Az öreg báró Podmanicky Frigyesről az a hír járta be a lapokat, hogy le akar mondani a szabadelvűpárt elnökségéről. Mi azonban úgy értesülünk, hogy ez nem felel meg a valóságnak és Podmanicky továbbra is megmarad elnöknek.

Kossuth Ferenc beszámolója. Kossuth Ferenc, a függetlenségi-párt elnöke — mint már közöltük — december 13-án, vasárnap délelőtt mondja el beszámoló beszédét a kerület központján Cegléden. Beszámoló útjára elkísérik Thaly Kálmán, Justh Gyula, Tóth János, Olay Lajos, Horváth Gyula, Benedek János, Hegedűs Károly, Szatmári Mór, Chernel Gyula, gróf Benyovszky Sándor, Pozsgay Miklós, Kálosy József, Lukáts Gyula, Pichler Győző, Molnár Akos, Bakonyi Samu, Hentaller Lajos és még többen a függetlenségi-párti képviselők közül.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház mai ülése. —

Ma is csak nagy lassan gyülekezik a Ház, a harcos ellenzék tagjai azonban itt vannak teljes számban, közöttük Ugron Gábor, aki ma mondja el nagy beszédét a katonai javaslatokhoz.

Az ülést Jakabffy Imre alelnök vezette. A formáságokon hamarosan tustek és a napirendre, az ujoncjutalék mennyiségének megállapításáról szóló törvényjavaslat folytatolagos tárgyalására tértek át.

Ugron Gábort hívta fel az ellenzéki jegyző szólásra. Általános figyelem kíséri Ugron fejtegetését.

Ugron a katonai javaslatokról.

Ugron Gábor hasonlaltal vezette be beszédét.

Midőn XIV. Lajos francia király befejezte Vercelles átalakítását, elment Vendome herceggel és megmutatta neki kertjét. Egy helyen megállott és ezt mondta:

— Ezelőtt itt egy szélmalom volt, most teljes a csendkép.

Vendome herceg azt felelte:

— De a szél azért mégis megvan.

Akármilyen csend legyen is itt, ez a szél, amely minket is harctérre vitt, az a szél, amely megmozgatta a nemzet százazreit,

— Akkor menjen és hozza el!

Az ajtó felé mentem azzal az erős elhatározással, hogy a Szajnába vetem magam. De mielőtt kiléptem volna, a pénztáros utánam kiáltott:

— Alig ment el tegnap, itt volt a levélhordó és kereste magát.

Csaknem megelőletem öt e szavak hallatára. Az utcára rohantam és két házzal odább találok a levélhordóval. Kézbesítette nekem a levelet — és én mentve voltam.

Ez azonban még nem minden. A nagybátyám 24 órával később adta fel a levelet, mert rosszul érezte magát s az ágyat kellett őriznie. Az állapota egyre rosszabbodott és két napra reá meghalt. Ha ez a szomorú eset vasárnap következett volna be és a pénzemet meg nem kapom, mi lett volna belőlem? Semmi kétség, letartóztattak volna és én örökre megbélyegzett ember volnék.

S hány ember járt úgy, a kiknek soruk romlását a véletlen okozta; ki tudja, mennyi becsületes ember maradt volna mindig az, ha el nem késik egy levelük... Mindig azt mondom, hogy egy vétek felfedezése számtalan esetben ilyen késéseknek a következménye és szívesen bocsátok meg ezeknek az eltévelyedetteknek, a kik amúgy is eleget bünhődnek a saját lelkiismeretük által.

Felelet helyett megragadtam Richard kezét és megszorítottam azt.

a nemzetet érzelmi nyilvánításra hívta fel, ma is fennáll, nem lankadt. (Taps a baloldalon.) Magyarország alkotmányos ellenzék tökéletesednie kell, az pedig nem kerülheti el a természet törvényeit.

Memorandumból törvény.

Á ki a hatvanhetedik törvények eredetét ismeri, tudja, hogy az memorandum volt, a melyet a felségnek szántak. Innen a pongyolsága. Innen az, hogy olyan tartalma, mint a melyet ilyen fontos törvény megkövetelne. És nagyrészt nincs is végrehajtván az 1867. évi XII. törvényeikk, másrészt pedig hamisan értelmezik egyes legfontosabb szakaszát.

Ott van a magyar nyelv kérdés, a mely függ kérdés csupán és nem elintéztett, a mint ezt Ausztriában hirdetik. (Helyeslés a baloldalon.) A felségjogok a nemzetől erednek és a király is csak akkor jut birtokukba, a mikor a törvény körülírt módon megkoronáztatott. (Ugy van! Ugy van! a baloldalon.) A királynak csak annyi joga van, a mennyit a nemzetől kap. Magyarzási joga a királynak ebben a tekintetben nincsen.

A chlopy-i hadparancs.

Rátér ennek kapcsán a chlopy-i haduri parancsra, a mely nem a katonai fegyelmi ügyre, szervezetre vonatkozik, hanem a politikába vág és ezért tapintatlan. Ma az a „nagy egész“, a mire a felség a haduri parancsban hivatkozik? Olyan nincs! Van Ausztria, van Magyarország, de „nagy egész“ nincsen. (Ugy van! Ugy van! a baloldalon.) A haduri parancs nem a jogra való hivatkozás, hanem a fegyveres erőre való támaszkodás. Egyébként a haduri parancs ellenjegyveze nincs és így azt mi tudomásul nem is vehetjük. Ez magáncelekedett, idegen területen és nekünk nem szólhat. (Helyeslés az ellenzéken.)

A király és a törvény.

Mindamellett bántó és megalázó, hogy az egyáltalán megjelenhetett. A királynak van magyar személyekörül minisztere, ennek száz szemének kellene lennie, tudnia kell előre mi készül, mi történik s ha a nemzet ellen támadásra készülnek, azt meg kell akadályoznia. Ez a miniszteri állás most nincsen betöltve, azt valami mellékes állásnak tekintik, pedig az egyike a legfontosabbaknak. (Helyeslés a baloldalon.)

A szónok azután azt a királyi kéziratot vizsgálja, a melyet a chlopy-i hadparancs „korrigálására“ bocsátottak ki. Azt mondja itt ő Felsége, hogy az országot veszély fenyegeti. Hát a magyar nyelv veszély? Mi ezzel szemben rátesszük kezünket a törvénykönyvre s az mondjuk:

— Uram, királyom, te is megesküdteél erre, neked is meg kell azt tartanod (Taps a baloldalon.)

Holló Lajos: Ugy van! Nem hiába. fizetjük a civilistát. (Zaj.)

A magyar alkotmány szent.

Ugron Gábor: A magyar király nem szegheti meg az esküjét. És ha keressük a chlopy-i dolgok magyarázatát, azt találjuk, hogy azok onnan erednek, mert Magyarország alkotmányos életét Ausztria színvonalára akarják lesüllyeszteni.

Madarász József: Pedig ettől kopik a sógor álla!

Ugron Gábor: Magyarország alkotmánya évezredes munka, a melyet chlopy-i hadparancsokkal nem lehet meggyöngíteni. Földézi Riziesies tábornok esetét, a kit 1868-ban a magyar nemzetre sértő dolgot mondott az országgyűlésen. Másnap aztán becsukták az előtt a generális ur előtt az ajtót. A ki azonban a chlopy-i hadparancsot sugalmazta, az még most is helyén van és élvezi a fejedelem gráciáját. (Nagy zaj és taps a baloldalon.)

A kilences-bizottság programja.

Ezután a kilences-bizottság programjáról beszél. Az a program igazán szé-

gyenben fogantatott. Egyebet sem tettek azok, a kik a világra hozták, mint hogy Bécsbe futkostak vele s aggódva lesték tetszik-e ez vagy amaz benne a királynak, Körbernek, Goluchovszkynak és még az Isten tudja kinek. S csak akkor foglalt állást a szabadelvűpárt, a mikor még az utolsó bécsi kukta is elmondta véleményét a programja felett. (Helyeslés a baloldalon.) Olyan kormány iránt, a mely ezt a programot veszi alapul, nem viseltethetik bizalommal. De mik is lehetnek az ilyen kormánytervei?

Madarász József: Bécsi tervek!

Ugron Gábor: Ez az ország folyton tesped, létfentartással kell foglalkoznia és erősbödsére, fejlődésére nem fordíthat gondot. Ha haladt is az ország, de állítsuk a többi nemzet mellé, milyen szomorú lesz ennek a haladásnak a képe! A mi államférfiainknak az az egyetlen gondjuk, hogy ne legyenek kegyvesztettek. (Helyeslés a baloldalon.)

Nem is győz most a nemzet, ezt tudja, mert a gyávaság vezető érzés. De bizik abban, hogy uralkodóvá lesz mégis a hazafiasság. Nem fogadja el a javaslatot. Ellenindítványt nyújt be, mely szerint mindaddig nem fogadja el a parlament az ujoncjavaslatot, amíg a chlopy-i hadparancs szerzője hivatalba van. (Elnék, nagy tetszés a baloldalon.)

Tisza válaszol.

Gróf Tisza István: Köztudomású, hogy a chlopy-i hadparancs széles körökben okozott nagy nyugtalanságot és aggodalmat. Az is köztudomású, hogy mihelyst erről a nyugtalanságról a király értesült, mindent elkövetett, hogy eloszlassa az aggodalmakat. — Ha Ugron a hadparancs megjelenése idején óvakodott attól, hogy még inkább izgassa a közhangulatot a kérdés bolygatásával, miért hozza azt most elő. A kérdés tisztázva van. A király egész uralkodása tanúságot tesz az alkotmányos érzéséről, olcsó babérokat akart ezzel csak Ugron szerezni, felesleges népszerűségkeresés ez. (Nagy zaj.) Én sohasem törődtem azzal, hogy a mit mondok tetszik-e vagy nem, de kimondom. Most, hogy látom, hogy a koronával szemben méltatlan impudencia történik... (Nagy zaj.) Sohasem hajháztam senki kegyét, soha nem hizelegtem, kikérem magamnak, hogy ezzel a váddal illettessem. Egyebekben Ugron magyarázata a korona intenciójától teljesen távol áll. A koronának aggályai voltak, hogy a hadsereg gyöngül a politikai élet eredményei által. Ez bírta a kézirat kibocsátására. Szól a válságról a hadparancs-ossal kapcsolatban. Hogy a király beleegyezését a szabadelvűpárt programjához keresték, ez természetes. Így tettek 1867-ben is a magyar állam nagy politikusi. Abban, hogy a korona meghallgatta az osztrák kormány fejét is, ebben semmi különös dolgot nem talál. Közös intézményről van szó s itt az osztrák politikuskok is beszélhetnek. A megoldás olyan volt, hogy azért magyar emberrel teljes nyugalommal vállalhattak el a felelősséget s kellemes meglepetést keltett. (Derűtség a baloldalon.)

Egyház és iskola.

Egyházi népgyűlés Balmazújvároson. Dr. Baltazar Dezső hajduszoboszlói ref. lelkész, a balmazújvárosi német református egyház presbiteriumát s tagjait e hó 13-ára népgyűlésre hívta össze. A gyűlés azon kérdést fogja eldönteni, hogy meghívás vagy választás útján töltendő-e be az ottani lelkészi állás. A hangulat az egyhangu meghívás mellett foglal állást s a lelkészi állás legkomolyabb jelöltjéül Szabó Antal hajduszoboszlói lelkésztanárt emlegetik.

VIDÉK.

A félkegyelmű gyilkos.

— Saját tudósítónktól. —

Rába szent Mihály községben szomorú eset képezi most közbeszéd tárgyát. Egy tizen-négy éves hülye gyermek rövid időn belül másodsor követett el gyilkosságot. Most a saját anyját ölte meg. Mint nekünk írják, a múlt nyáron Pál István odavallt gazdaember a saját buzaföldjén aratta a gabonát. Magával vitte hasonló 14 éves fiát is, a ki már fejlődésétől kezdve hülye volt. A gyermek, mialatt az apja a buzakalászatot vágta, előkereste az elemozsias tarisznyából a pálinkás üveget s abból nagyokat huzott és berugott.

Délben, mikor az öreg Pál István ebédhez készült, észrevette, hogy fia mit művelt, alaposan elverte a gyermeket. Ebéd után leküldte a buzakereszt tövébe egy kis pihenőre. A fiú, a mint észrevette, hogy az apja elaludt, ledobta a buzakereszthez támasztott kaszát és az éles szerszám hegye az alvó ember gyomrába furdott, a mi aztán halálát idézte elő. — A gyilkos megszabadult a rabságtól és hazatért az anyjához, a ki ciég szigorúsággal ügyelt a gonosz indulatú gyermekre. E napokban valami csinyt követett el a gyermek, a miért anyja jól elverte. Ezt a verést a gyermek nem tudta megbocsátani anyjának. Az nap délután elment hazulról s csak este hat óra tájban tért haza. Mikor az ajtón a sötét szobába benyitott, erős baltacsapás érte a fején. Az asszony pillanatra megtántorodott, de a másik pillanatban már több baltacsapás érte, a mitől az asszony elvesztette eszméletét és elesett.

A merénylő a saját 14 éves fia volt, a ki midőn az anyját levette, felgyújtotta a háztetőt is s azután elmenekült hazulról. A szomszédok csakhamar észrevették a tüzet, a mit azután eloltottak, miközben rákadtak Pálnéra is, a ki véres fejjel feküdt a szobában.

Az előhívott orvos magához térítette ugyan asszonyt, de másnap a sérülés következtében meghalt. A gyilkos fiút a falu végén lévő egyik szalmakazalban találták meg a csendőrök elrejtözve, a honnan már bekísérték a törvényszékhez.

Óriási áradások. Sopronból jelentik: A nyolc nap óta tartó esőzések a megye egyes vidékeit árvízveszéllyel fenyegetik. A Rába folyó Bő és Geresd községek közt mintegy tíz község határát borította el részben árvízzel, részben a talajvíz emelkedésével. Az őszi vetésekben nagy a kár. A közlekedés a törvényhatósági utak több szakaszán, a melyek a víz alá kerültek, szünetel. A déli vasut nagymartoni állomása közelében földcsuszamlás állott be, helyreállításán nagy erőfeszítéssel dolgoznak, mert a további csuszamlás a pályatesztet fenyegeti.

A férj bosszúja. Dobosán Miklós beregszói gazda, mintegy félével ezelőtt kivándorolt Amerikába és feleségét rokonai gondjaira bízta, egyelőre itthon hagyta. Egy hónappal ezelőtt rokonai értesítették, hogy felesége Zsiván Jánossal állott össze. Ez a hír nem hagyta nyugodni Dobosánt. Mindenét pénzre tette és tegnap este megérkezett Beregszóra. Zsivánt a feleségénél találta és lelőtte. A szerencsétlen ember szörnyet halt. Dobosán önként jelentkezett a rendőrségnél.

Egy forint 60 krajcár miatt. Borzalmas gyilkossági áldozata lett Kolozsváron Márk Tódor napszámos. Miután Porfire Miklós és Húj Vaszij társaival a munka fáradsalmait egy koreszmában pihenték ki, Húj Vaszij nagylelkűségéből mindnyájan a sárga földig itták le magukat. Mulatozás közben Márk Tódor részeg fővel ellopta Húj Vaszijnak 1 forint 60 krajcárt tartalmazó pénzeserszényét. A dárvidó végeztél, mikor Húj a koreszmáros és közte fölmerült differenciákat bonolyította le vette csak észre a lopást. Utána eredve társainak, érthetetlen üvöltések közben követelte vissza ellopott pénzét. Miután mulatótársai rá se hederítettek szavára, a felbőszült részeg ember kést rántott és halálosan megsebezte Márk Tódot. A gyilkost a rendőrség nyomában lefoglalták, míg áldozata élethalál közt legéb a kórházban.

A póttartalékosok behívása.

Félhivatalos jelentés.

A hadügyminiszter rendeletéhez, mely a póttartalékosok behívásáról intézkedik, hozzájárul a kormány félhivatalosa is és a következőket jegyzi meg hozzá:

A közös hadügyminiszter rendeletéből világosan kitűnik a magyar kormány méréselő, böcs és hazafias befolyása.

Ez első sorban abban mutatkozik, hogy a kiszolgált katonákat — noha erre az 1889. évi VI. t.-c. 12. szakasza alapján a kormánynak még az egész 1904. év folyására kétségtelen joga van, — nem tartják bent tovább. Csak egyes csapatoknál is kivételesen fordulhat elő az, hogy a más-keppen betölthetetlen hézag pótlására ezek egy részét is bent kell még egy ideig tartani. Karácsonyra egyébiránt már legtöbb legény otthon is lesz.

Ez kiméletelességgel és lehető szelidséggel történik a póttartalékosok berendelése is. Első sorban is nem a teljes korosztályokat hívják be, hanem a legfiatalabb korosztályok közül is csak annyit, a meny-nyire e hézag pótlása végett okvetlenül szükség van. A kormány, az ország lakosságát kimélelő, nem akar egészen élni a védtörvényben és az 1888. XVIII.-ik törvényeikkben gyökerező ama jogával, mely őt „különös körülmények” esetében az egész első évbéli tartalék és a három utolsó évbéli póttartalék behívására jogosítja föl.

A törvényt és az állampolgárok javát szorgos gondnal magyarázva tehát, a kormány a póttartalékosok nélkülözhetetlen számát veszi csak igénybe és ezt is úgy, hogy a behívottak csak 28 napra rendeltetnek be.

Reájuk nézve tehát az egész kérdés arra zsongorodik össze, hogy amugy is köteles 28 napi fegyvergyakorlatukat ne nyáron, hanem most télen szorgalmuk le. Bizonyosan ez is elég súlyos; de mivel néhány rájongó képviselő kedvéért a haderő harc-képességét sarokba vetni nem lehet, a kénytelen megoldások közt ime ez még a leg-humánusabb.

Természetesen ez az expediens megint csak janár végeig szól. A kormány nem hiszi és józan számítás mellett más sem lehet, hogy a néhány guerilla-képviselő még 1904. januárban sem kegyeskedik az 1903. évi sorozást megengedni.

A városházáról.

A bíráló választmány ülése. A legtöbb adót fizetők ügyében a bíráló választmány szombaton délután négy órakor, a városháza nagytanácstermében ülést tart.

A városi muzeum ügye. A létesítendő városi muzeum ügyében a napokban Budapesten értekeztél volt, melyen dr. Thaly Kálmán, Fraknói Vilmos dr. püspök, Schöner Gyula és Oláh Károly tanácsnok voltak jelen. Az értekeztél eredménye az lett, hogy a muzeumok felügyelőjének előterjesztése alapján kimondták, hogy Debreczen városa megkapja a vallás- és közoktatásügyi minisztertől azt a leiratot, amely az állami segély megadásának feltételeit foglalja magában. Ezek között legfontosabb és a legelső feltétel az, hogy a város köteles a muzeumot a segély megadása előtt megnyitni. — Az építési segélyt 80 ezer koronában állapították meg, mely összeget a város legközelebb

1905-ig megkapja. Az állam tehát megteszi a magáét, hogy a debreceni városi muzeum létesítessék, a város kötelessége most már gondoskodni, hogy a muzeum rendes és állandó otthon nyerjen mielőbb és megnyíljen.

A honvédszár laktanya kibővítése. Debreczen város törvényhatósági bizottsága már évek előtt kimondotta, hogy a honvédszár laktanyát kibővíti és erre a célra 250,000 koronát meg is szavazott. A bővítési munkálatok azonban elmaradtak, mert a városnak nem volt pénze. Az ezredparancsnokság most újból megsürgeti a tanácsot a munkálatok megkezdése iránt. A tanács mai üléséből küldte meg a választ az ezredparancsnokságnak. Igaz, hogy a közgyűlés előbb kimondta a laktanya kibővítését, de hogy mikor kezdik meg a munkálatokat, erre nézve határidőt nem tud megjelölni a tanács, mert ez ideig még nincs fedezet az építési költségekre.

SZÍNHÁZ.

Simonyi öbester. Martos Ferenc a francia háborúk kalandos öbesterét választotta egy nyers érzékiséggel kellemetlenül tarkázott szerelmi kaland keretében vigjátéki hősiül. De ez a vigjáték csupa tévedés, csupa hiba. A hogy a premiér után megírtuk, mondjuk most is, hogy hiányzik belőle annak a karnak a levegője. Léptenyomon érezzük, hogy nem igazi, hanem csinált világ ez, idegen tőle a lelkünk. Simonyi öbester nagyon közönséges legény. — A marquise nő egyszerűen érthetetlen alak. — Nem látjuk érzelmének igaz fejlődését, nem látjuk Simonyi szerelmének megnevelését. A környezet frivol, erkölestelen, léha. Az epizód olyan elcsépeltek. Nem is emberek csak olyan papír massék: A közhuszár és a francia szobaleány szerelme, ócska közhely, mindazon által fontos ebben a darabban, mert e nélkül csorba esnék a vigjátéki hangulaton. A közönség a darabot a megérdemelt közönyösséggel fogadta. A szereplők jobbjai, mint *Jeszzenszkyne, Klenovits, Hahnel, Csiky, Krémer, Sebestyén, K. Hegyi Lili, Csige Ilonka* tőlük telhető lelkesedéssel törekedtek arra, hogy a történeti értékétől távoleső vigjáték előadásában játékaikkal nyújtsanak valami élvezhető.

A „Csodagyermek.” A debreceni közönség feszült figyelemmel néz a vasárnapi bemutató elé. A színház foyerjében Makó tegnap kifüggesztett egy képsorozatot, mely a vigszínházi előadás szereplőiről készült és a darab szellemesebbnél szellemesebben felépített helyzetéből kap ki nehányat.

A színházi előadások kezdete. A színházi bérlők túlnyomó többsége kérelmet intézett a színházi-bizottsághoz, hogy az előadások kezdetét a régi rendszer szerint *félnyolc órára* rendelje el. Ez a kérelem ma kerül elbírálásra a színházbizottság előtt, a mely délután négy órakor Vecsey Imre főjegyző elnökele alatt tartja ülést, a városháza nagytanácstermében.

Színházi hírek. Nagy érdeklődés mutatkozik Gavault és Charvay 3 felvonásos bohózatának a „Csodagyermek”-nek vasárnap esti premierje iránt, melyről nap-nap mellett tartanak próbákat, Makó igazgató rendezése mellett. A „Csodagyermek” premier-színlapja a következő: Elise — Hahnel Aranka. Georges — Pataky Béla. Croche — Krémer Jenő. Berthe — Jeszenszkyne. Langruue — Menszáros Margit. Paradox — Klenovits György. Irén — Sebestyén Géza. Lanquet — Csiky László. Hernani — Iványi Antal. Marguerite — Csige Ilonka. Susaune — Székely Ilona. Babtiste — Virágháti Lajos. A „Csodagyermek” vasárnap esti premierjére az utalványjegyek nem lesznek érvényesek. A „Csodagyermek” előadása csak felnőttnek való.

A Debreceni Ujság

pártoktól és kormánytól egyaránt független politikai napilap, a mely Debrecen szab. kir. város

**legnagyobb
legelterjedtebb,
legkedveltebb és
legolcsóbb**

ujságja. Megjelenik kivétel nélkül mindennap, négy, nyolc, tizenkét, tizenhat oldal terjedelemben.

Előfizetési ára helyben havonként, korán reggel házhozhozva egy korona. Egyes szám ára négy fillér. Kapható minden tőzsdében s az utcai elárusítóknál.

Előfizetési díjak a Debreceni Ujság kiadóhivatalába: főtér, Lamprecht-palota intézendők.

Azok az új előfizetők, a kik már most és legalább egy negyedévre előfizetnek, január elsejéig ingyen kapják a Debreceni Ujságot.

UJDONSÁGOK

Egy fiatal asszony lángokban.

A petroleumlámpa áldozata.

Debrecen, december 11.

(Saját tudósítónktól.) Sulyos kimeneteli szerencsétlenség történt tegnap délután a Homokkert-utca 71. számú háznál. Az áldozat egy fiatal asszony, a ki borzasztó égési sebekkel nagy betegen fekszik a kórház sebészeti osztályán.

A végzetes szerencsétlenséget egy petroleumlámpa okozta. Ennek a takarításával volt elfoglalva Véber Antal asztalos felesége. A kitisztítás után petroleumot töltött bele, miközben az felrobbant. Hatalmas lángoszlop csapódott fel s Véberné ruhája pillanat alatt lángra gyuladt. Fájdalmas kiáltására a házbeli siettek segélyére, de mire az égő ruhát eloltották a szegény asszony két karja és két lába egész térdig rettenetesen összeégett.

Hogy a szerencsétlenség miként történt, eddig biztosan megállapítani nem lehetett. Az egyik verzió szerint a szerencsétlenség úgy történt, hogy Véberné mikor a lámpát meggyújtotta, elfelejtette a lámpát megtörölni s a kívül ömlött petroleum meggyuladt. Más verzió szerint pedig égő gyertya közelében töltötte meg a lámpát és e közben történt az explodálás.

Véberné a kórházban dr. Kovacsics kórházi orvos vette kezelés alá.

* **Kubelik Ján Debrecenben.** Kubelik Ján a világhírű hegedűművész, bájós nevével december 23-án Debrecenbe érkezik s január 3-ig marad itthon. Azután a fővárosban tart hangversenyt, de a Revicára nem megy, mivel az egész január és február hónapokat szerződésileg Oroszországban, hangverseny körúton tölti.

* **A város nem fizet adót.** Mikor Debrecen város törvényhatósági-bizottsága határozatilag kimondta, hogy az önkéntes adófize-

téseket nem fogadja el, maga is nyomban beszüntette adófizetését. Azóta változott a világ s változott vele ez a határozat is. Debrecen város közgyűlése kimondta, hogy az önkéntes adófizetéseket elfogadja, de a város majd megmaradt kuruc álláspontján s önkéntesen se fizetett adót. Amde a város azért pontosan betartotta a határidőket. Mikor fizetnie kellett volna az esedékes összeget betette a debreceni első takarékpénztárba s eddig nem kevesebb mint kétszázhetven ezer koronát helyezett el. Most, hogy a politikai helyzet az ex-lexes állapotból kezd kibontakozni, a takarékpénztár igazgatósága érdeklődéssel számolja a percekét, hogy a város adóját mikor kell nekik kamatostól visszafizetni.

* **A Bethlen Gábor-Kör** tagjai holnap délután félnégy órakor érkeznek Debrecenbe. A vasuti indóháznál protestáns előkelőségünk ünnepi fogadtatást rendez vendégei tiszteletére. A protestáns estélyt öt órakor kezdődik a Bika dísztermében.

* **Küldöttség a közoktatásügyi miniszteriumnál.** A ref. konventnek tiztagu bizottsága tegnap tisztelgett Berzevicy Albert közoktatásügyi miniszternél és megsürgette a kultuskormány azon határozatának végrehajtását, mely a debreceni főiskola számára félmilliónyi építkezési segélyt állapított meg. A miniszter szívesen fogadta a küldöttséget s megígérte az intézkedések gyors megtételét.

* **A Kereskedelmi Csarnok estélye.** A december 19-iki nagy estély előkészületeit a Csarnok elnöksége és vigalmi-bizottsága immár befejezte. A Csarnok tagjai rendkívüli érdeklődést tanúsítanak a szép estély iránt s ez érdeklődés fokmérője a részvételi iv, melyet — a mint az est szereplőiről szóló tudósítás nyilvánosságra jutott — tömegesen irtak alá a Csarnok tagjai, hogy ezzel hozzátartozóik részére a helyeket biztosítsák. Az ülőhelyek — régi szokás szerint — kizárólag hölgyek részére lesznek fentartva s első sorban természetesen a részvételi iv alájegyzőinek hozzátartozói bírnak arra igényvel. D. Ligeti Juliska, a Nemzeti színház naivája egy nagyon kedves levélben biztosította újra a rendezőseget, hogy ő és férje Dezső József a kitűnő bonvivant-művész is mindenesetre résztvesznek az estéken, erre a Nemzeti Színház igazgatóságától a szabadságot már hivatalos uton is megnyerték. Többek közt egy bájós kis vigjátékot is előadnak s ez lesz a műsor derekfogása. Malecky Bianka operanékesnő hasonló örömmel jelezte és biztosította érkezését, vele jön édesanyja Malecky Vilmosné, az orsz. zeneakadémia tanárnője, a ki személyesen fogja tüneményes hangu szép leányát zongorán kísélni. Minthogy így együtt lesz a művész-család szép neme, a rendezőség barátságosan felkérte a családfőt is, hogy egészítse ki a művész-triász s a mikor tanuja lehet leánya vidéki diadalárak,

illeszkedjék bele ő is a koncertbe. Az érdemes művész nem soká kérette magát, hanem megígérte, hogy ő is itt lesz, tehát a Carmen „torreador“-jával részt vesz a műsorban. Mint mindezekből látható, a Csarnok művész-estélye emelkedő értékkel és vonzóerővel növekszik a december 19-iki terminus közeledtéig és ezen a napon pompás mulatsága lesz a Csarnok vendégeinek.

* **Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága** hétfőn, e hó 14-én tartja decemberi ülését. Az ülésen Rásó Gyula kir. tanácsos, alispán elnököl. Ugyanő fogja vezetni a vármegye törvényhatóságának 16-iki rendes közgyűlését is.

* **Esküvő.** Szabó Pál honvédfőhadnagy, a helyi tisztikar egyik legrokonszenvesebb tagja tegnap esküdtött örök hűséget Jóna Erzsikének, Jóna István földbirtokos leányának. Az anyakönyvi szertartást délelőtt 11 órakor Oláh Imre anyakönyves végezte. Azután a háznál folyt le az egyházi áldás. A lakodalom szűk családi körben folyt le.

* **Erdő vizsgálatok.** Debrecen és Hajdúvármegye erdősegeiben most kezdődtek meg az őszi erdővizsgálatok. A vizsgálatokat Márton Sándor kir. erdőmester vezeti.

* **Kubelik a kereskedő ifjak estélyén.** A kereskedő ifjak január folyamán hangversenyt-estét készülnék adni. Az ifjaknak az a tervük, hogy e hangversenyen való közreműködésre felkérlik Kubelik Jánost, a világhíres hegedűművészt, ki ez időben itthon fog időzni. Ez a közreműködés mindenestre fényes sikert hozna az estélynek s valószínű is, hogy Kubelik meghozza ez áldozatot a jótékony cél érdekében.

* **Előlépett vasuti tisztviselők.** A Máv. tisztviselői és hivatalnokai között sok az öröm. Ünnepet ülnek ma. Az őszi, sokáig késett kinevezések és előléptetések látnak ma napvilágot a vasutasok hivatalos lapjában. Tegnap már sűrű táviratváltások voltak Debrecen és Budapest között, hogy vajjon kik léptek elő? Eddigi értesüléseink szerint Gamma Rezső a IV. rangfokozat III. osztályából, Nyiri Géza, Redl Szigfrid és Donhoffer Jenő az V. rangfokozat II. osztályából léptek elő a következő osztályba. A teljes névsort holnap számunkban közöljük.

* **A Magyar Testvérek Kassán.** A mi kitűnő zenekarunk, a Magyar Testvérek zenekara most országos diadalutat jár. Fővárosi és nagyvárosi sikeréhez bizony hozzászámíthatjuk a kassait is, a hová Komjáthy János szimlagazgató szintén cigányhangversenyre hívta meg őket. A Magyar Testvérek a jövő héten utaznak Kassára, a hol a színházi versenyon kívül kávéházi és vendéglői hangversenyeket is rendeznek. A kassaiak ugyanis rendkívüli érdeklődéssel várják a mindenfelé első díjat nyert híres debreceni zenekart.

* **Művészettörténeti estély.** A hajdúböszörményi intelligencia e hó 18-án, Beke Antal tanár rendezése mellett, művészettörténeti estélyt ad. Az estélyen Debrecenből közreműködnek Zivuska Irén urleány, aki énekszámokat ad elő és Gál Zoltán hírlapíró, ki lírai költeményei közül mutat be néhányat.

* **Esküvő.** Eröss Kálmán m. kir. adó-tiszt tegnapelőtt esküdtött örökösét Kiss Rózsika kisasszonynak. A boldog ifjupár az esküvő után elutazott.

* **Kimélet az adóhátralékosoknak.** Most, hogy alapos kilátás van arra, hogy a parlamenti békével megszűnik a törvényen kívüli állapot, sok adóhátralékosnak fő a feje attól, hogy miként törlessze le a tartozását, a melyre egy évig körülbelül még csak gondja sem volt. Különösen a kis existenciákra nézve származhatik ebből nagy veszedelem, a melynek úgy látszik tudatában van a kormány is. Fővárosi tudósítónk táviratozza ugyan is, hogy tegnap Tisza István gróf miniszterelnök, Lukács László pénzügyminiszter, továbbá Polónyi Géza és Kossuth Ferenc közös értekezletet tartottak, a melyen az adóhátralékosok ügyét tárgyalták s az értekezlet abban állapodott meg s erre nézve úgy a miniszterelnök, mint a pénzügyminiszter ígéretet tettek, hogy a kormány az adóhátralékosoknak *hosszu határidőhöz kötött részletfizetési kedvezményt nyújt.* A pénzügyminiszter erről, — annak idején — rendeleteleg fogja utasítani az összes adóhivatalokat.

* **A kézügyesítő-egyesület** választmánya Lengyel Irma elnöklété alatt tegnap tartotta meg gyűlését a Kereskedő Társulat gyűléstermében. A szép számban egybe-gyűlt s városunk előkelő tagjaiból álló választmányt az elnök megleghangú üdvözlése után Szántó Győző, az egyesület buzgó alelnöke, tartalmas beszédében értesítette a mult gyűlés óta történtekről. Különösen köszönettel emlékezett meg a Kereskedő Társulatról, mely az iskolai műhelynek szép termet biztosított s a Keresk. Tanintézet igazgatóságáról, mely a kebelében fennálló polgári iskola révén fegyelmzett tanuló ifjúságot adott oktatása alá; szerinte ezen esemény újászületés a egyesület működésére nézve. Örömmel konstatálja, hogy a szerdai és szombati órákon az utátranező iskolai műhely előtt nagy tömegben szemléli a közönség a tanuló ifjúságot e hasznos s igazán lelkesítő munkálkodását s naponként gyönyörködik a kirakatba kiállított s rövid idő alatt oly szép sikerrel készített tárgyakban. A meglepedéssel fogadott beszéd után a gyűlés elhatározta, hogy a legközelebb összehívandó közgyűlés előtt, mely máris népesnek ígérkezik, még egy választmányi gyűlést tart, hogy a közgyűlésen előterjesztendőket megbeszélje. A tagok a gyűlés után az iskolai műhelyt tekintették meg s gyönyörködtek a tanulók által készített szép tárgyakban. Belátták, mily nagy előnyt nyújt az egyesület a tanuló ifjúságnak, midőn igyekszik nekik észfejlesztő munkájuk közé kellemes szórakozással eltöltött s a mellett az igazi gyakorlati életre nevelő órákat biztosítani.

* **Gyilkossági kísérlet a piacon.** Véres jelenetet rögtönzött tegnap este a főtéren két csavargó. A verekedés egy pár rongyos cipő miatt keletkezett, mely a Szappanos Gyula csavargó tulajdonát képezte s a melyet Lazányi András társa, erőszakkal vett el tőle. Még a dél-előtt berontott lakására, felkapta a cipőket azzal a szóval, hogy ez meg az enyém, elrohant vele. Szappanos egy darabig szaladt utána, de nem bírta utól érni. Az üldözést abba is hagyta. Este öt óra tájban a városháza előtt véletle-

nül szembe találkozott ellenfelével, a ki egy másik társával közeledett feléje. Az esteli korzó szemelattára parázs verekedést rendezett a két csavargó. *Lazányi késsel támadt rá, melyet a verekedés hevében markolatig dőft a Szappanos hátába.* A rendőrség Lazányit, a ki menekülni akart, nyomban letartóztatta, Szappanos pedig dr. Szentpályi Béni lakására vitette, sebének bekötözése végett. — A kötözés alatt annyira rosszul lett, hogy a kórházba szállítása vált szükségessé. A kórházban már a nagy vereszetes miatt eszméletét veszítette. Állapota annyira aggasztó, hogy a rendőrség elhatározta azonnali kihallgatását. Az esteli órákban Mile Pál rendőrfogalmazó kihallgatta.

* **Öngyilkosság ijesztésből.** Tegnap délután veszedelmes módon akart rájesszeni Kurján Imréné a szeretőjére, a kivel vadházasságban él s a kiról azt hitte, hogy már nem viseltetik iránta a régi meleg szeretettel. Meggondolatlanul marólugot készített, hogy majd abból egy keveset iszik, a mi a kellő hatást megfogja hozni s csapódár természetű szeretőjének szívért ismét vissza hódítja. Azonban a mérég erejét nem ismerte s így a kelleténél többet talált bevenni, a mely könnyen végzetessé válhatott volna. Szerencséjére a további bajnak azzal, hogy a kórházba ment elejét vette. Meggondolatlan tetéért így is néhány napig nyomni fogja az ágyát.

* **A szomszédban lóhust esznek.** Elszomorító dologról kaptunk hírt a szomszédos *Balmazújváros* község németajku lakosságának felekezetnélkülivé lett része olyan szomorú viszonyok közé jutott, hogy a lóhust rendszeresen eszi. Használhatatlanná vált, sokszor beteg lovakat potom áron összeszednek, levágják és kimérik. A lóhús-éves napról-napra hódít a lakosság sorai-ban. Négy fillérjével is mérik s adják boldog-boldogtalannak. E szomorú állapotot nemcsak az egyre terjedő szegénység és nyomorúság okozta; jelentékenyen közrehatott annak előidézésében a felekezetnélküli néposztálynak, erkölcsi és szellemi súlyedésre is.

* **Tegnap halottak.** Tegnap a következők hunytak el Debreczenben: Bagdi Gyula ref. 79 éves, Rohrer Istvánné r. k. 23 éves; Fekete Juliánna g. kel. 27 éves; Révész Károly ref. 38 éves.

* **Elveszett egy nyakbavaló boa** a Simonffy-utcától a Degenfeld-térig. Szíves megtaláló kérérik azt Simonffy-utca 39. sz. alatti utcai lakásba átadni.

* **Letzer József fényképészet festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál lévő kirakatokban.**

* **Karácsonyfa díszek,** cukorkák, gyertyák, gyertyatartók nagyválasztékban kaphatók Tóth Kálmán fűszerüzletében.

Pármai ibolya-szappan, a legfinomabb ibolya illattal s bőrpuhító anyagokkal készítve minden háterbe szondit. A legkényesebb arcbőrűek is kiváló eredményvel használják. Egy drb 80 fillér. Készíti Szabó Béla pipereszappan-gyáros Miskóc-on. — Kapható Debreczenben Tóth Béla, Mihalovits J., Mészáros L., Balázs Ödön, Kovács Nándor, Szilke Ferenc gyógyszerészeknél, Kálnai Lipót, Borsos Kata, Kontsek Géza, Kontsek Kornél, Márton Gyula, Benyáts Emil, Békés Lajos, Tóth Kálmán, Fenyo Sándor kereskedőnél.

* **Ma este** az Angol királynő-ven-déglő éttermében a Rác Károly zenekara játszik.

* **Ne mulassa el senki** megtekinteni Füstös Testvérek nagyválasztéku karácsonyi ajándéktárgyait Piac-utca 12. száma.

* **Alföldy Károly** tánciskolájában a második tanfolyam december hó 12-én kezdődik. Beiratásokat elfogad bármely időben lakásán Péterfia-utca 2. sz.

* **Hol szórakozunk vasárnap?** A Dreher-féle téli kert étteremben Baksör csapolás. Délután egészen új zonopon hangverseny Kiss Béla zenekara egész éjjel hangversenyezik.

* **Ne határozzon addig,** hogy mit vegyen karácsonyi ajándékot férfi ismerősének mig meg nem tekinti az *Alföld legnagyobb tajtékpipa metsző-üzletét* a városházával szemben, a Debreczen sörcsarnok mellett. Hol határozottan a legalkalmasabb ajándékot talál férfiak részére.

* **Legolcsóbb, legszebb karácsonyi és újévi ajándékok.** a közeledő karácsony és újév alkalmából, kérem a n. é. közönséget, hogy bármilyen megrendeléseit mielőbb eszközölni sziveskedjék. Felvétel naponta borus vagy esős időben is, délelőtt 9 órától d. u. 4-ig. Egyben felhívom a n. é. közönség figyelmét platin-nagyítás, aquarell, pastel és olajfestményeimre. Bármely kis és régi fénykép után életnagyságban készítek 3 nap alatt (vidékre 8 nap) művészi kivitelű platin-nagyítást 12 koronáért kerettel együtt. Balkányi Antal fényképész, Piac-utca 81. szám. Specialista gyermekfelvételekben.

TÁVIRATOK.

Barabás Béla beszéde.

Budapest, december 10. Barabás Béla, a küzdők vezére szombaton felszólal a képviselőházban s kijelenti, hogy a függetlenségi-párt tagjait a párthatározat csak arra kötelezi, hogy *rendkívüli fegyverrel nem harcolnak, de a vitában részt venni köteleességük.* Ezzel egyidejűleg jelzik, hogy a függetlenségi-párt, a holnap esti értekezletén tárgyalja a nemzethez intézendő szöveget.

A harc proklamálása.

Budapest, december 10. A képviselőházi ülés végén a kormányt nagyon meglepte Lengyel Zoltán felszólalása és kijelentése. Lengyel Zoltán ugyanis a harcot proklamálta. *A függetlenségi-párton — ugymond — nincs senki, a ki addig, mig eredmény nincs, leszerelne.*

Technikai obstrukció.

Budapest, december 10. A mai képviselőházi ülés tartama alatt a folyosón összeverődött képviselők előtt Molnár Ákos nyilatkozott és méltatlankodott az olasz kormányjavaslatok miatt. Én — ugymond — mindig békepárti voltam, de a javaslatnak törvényerőre emelkedése ellen a technikai obstrukciót is megengedhetőnek tartom.

Kedveznek a cseheknek.

Budapest, decz. 9. Olmützből táviratozzák, hogy a második hadtest német ezredeinek parancsnokai titkos utasítást kaptak, hogy a *tisztek számára cseh tanfolyamokat nyissanak.* Az előléptetéseknél pedig csak azokat vegyék figyelembe, akik a tanfolyamot jól elvégezték.

A kilépettek értekezlete.

Budapest, december 9. A szabadelvű-pártból kilépettek ma este öt órától nyolcig tanácskoztak, élükön Apponyi Albert gróffal. A határozati eredmény az, hogy nem mennek vissza a pártba. Apponyi hír szerint emlegette azt is, hogy lemond a mandátumról.

Kaasnak azt mondta Apponyi: „Hat esztendeig voltam rab, de most úgy érzem magam, mint a ki megszabadult bilincseitől.” Tisza többekkel tárgyalt, hogy menjenek vissza a pártba. Apponyi erre mondta: Nem állom utatokat, de levonom belőle a konzekvenciát. Tisza Apponyit is rákarta bírni a belépésre, de Apponyi az felelte: „Passivitásban nem maradhatok, aktiv politikát nem akarok, inkább lemondok.” A szabadelvenzék örvendezik, mert a helyzet újra bonyolulni kezd s az ígért politikája egymásután termi a harci kedvét.

A jószívű püspök.

Szatmár, dec. 8. Meszlényi Gyula püspök értesítette Tankócy Gyula főkapitányt, hogy a december 1-ig zálogba tett ruhaneműeket 10 korona értékig kiváltja s azokat azon szegényeknek adja vissza, kik a főkapitánynál jelentkeznek.

A cár egészséges.

Pétervár, december 10. Illetékes helyről jelentik, hogy egy berlini lapnak Miklós cár betegségéről szóló hirteljesen alap-talan. Ellenkezőleg, a cár teljesen egészséges. A cárnak egy vadászkirándulással egybekötött sklernieicei tartózkodása igen jót tett.

Titokzatos halálesetek.

Selmebánya, dec. 9. Margócsy János selmebányai gyógyszerész ma éjjel hirtelen rosszul lett és pár pillanat múlva meghalt. — Klein János péksegéd megmérgezte magát s a gondos orvosi kezelést dacára meghalt. A vizsgálatot mind a két esetben megindították.

TÖRVÉNYKEZÉS.**A varga-utcai szerelmi dráma.**

— Esküdszéki főtárgyalás. —

Debrecen, december 11.

(Saját tudósítónktól.) A Varga-, helyesebben Teleky-utcai szerelmi drámának tárgyalása tegnap véget ért. Az esküdtek verdiktje teljesen méltányolta a vádlott rendkívüli izgatottságát s felindulását, melyben végzetes tettet elkövette és a lehető legenyhébb büntetést mondotta ki bűnösnek Debrecenit.

A tegnapi tárgyalás a kérdések meg-szövegezésével kezdődött. Két kérdést terjesztettek az esküdtek elé; egyik a szándékos emberölés, másik az erős felindulásban elkövetett emberölés büntetésére vonatkozólag kér feleletet. A perbeszéd után a védelem újabb kérdést kért előterjeszteni; e harmadik kérdés, melyet a bíróság fel is tett, a 278-ik §. 2-ik pontjára vonatkozik s a minősítést jelentékenyen enyhíti.

Dr. Udvarhelyi Dezső alügyész közel egy óra hosszat beszélt és igen tartalmas, világos előadásban terjesztette elő a vádhatóság álláspontját. Tömörebben megkonstruált vádbeszédet régen nem hallottunk az ügyészi székből. Kérte az esküdteket, hogy a szándékos emberölés büntetést állapítsák meg s mellőzzék a másik kérdést.

Dr. Kardos Samu, tegnap aratta egyik legszebb szónoki diadalát. Több mint egy-

órás védőbeszédében a jogi tudás minden érvét harcra vitte védettje érdekében.

Gyorsírók jegyezték fel tegnap elhangzott színes, pompázó mondásait is, melyekkel a szerelmi viszony tükrét állította az esküdtek elé: — Nézzetek oda itt áll a világ legszerencsétlenebb embere!

Sikerült meghatnia, meggyőznie az esküdteket. A szék mindhárom kérdésre 7-nél több igennel felelt s ezzel azt mondta ki, hogy Debreceni Sándor, hozzátartozójának jogtalan és súlyos megsértésén indulván fel, követte el tettet. Az esküdtek eme verdiktjét Grünvald József esküdtfőnök déli két óraker hirdette ki.

A kir. törvényszék ez igazmondás alapján **egy évi és nyolc havi börtönrre ítélte Debrecenit s két hónapot e bűntetésből is kitöltöttnek vett a vizsgálati fogsággal.** A kir. ügyész megnyugodott az ítéletben; a védő ellenben semmi-ségi panasszal élt, a 92-ik szakasz nem alkalmazása miatt.

§ Papp Zoltán mint védő.

Papp Zoltán dr. orsz. képviselő e hó 12-én Debrecenbe érkezik s a hét-fői esküdszéki tárgyaláson ő fogja védeni Király Péter ügyvédet, ki ellen a kir. ügyészség büntetendő dolgok feldicsérése miatt emelt vádat.

§ Csalárd bukás.

(Fővárosi tudósítónktól.) A múlt év elején Csóor Tamás, Darvai Fülöp és Losonci Imre államvasuti felügyelő az államvasuti szolgák és közegek felruházására, ellátására szövetkezetet létesítettek, ehhez azonban az államvasutak igazgatósága nem adta beleegyezését, mert sem az erkölcsi, sem az anyagi állapot nem látta biztosítottak. A szövetkezet ennek dacára — néhány száz korona tőkével — megkezdte működését, kauciók alkalmazottakat fogadott föl, derűre-borura csinálta az adóságokat, úgy, hogy rövid idő múlva sikerült a szövetkezetnek nyolcvanezer korona passzívával csődbe jutni. A budapesti királyi ügyészség a három vezéralak ellen csalárd bukás, hűtelen kezelés és sikkasztás címén indította meg az eljárást. Most foglalkozott az ügygel a büntetőtörvényszék vádtanácsa dr. Csurán István királyi táblai bíró elnökelete alatt. Az ügyész azt indítványozta, hogy a bíróság a bizonyítékok alapján helyezze nyomban vádálá a három terhelte, hogy az ügyet közvetlenül főtárgyalásra lehessen kitűzni. A vádtanács a bizonyítékokat még nem találta teljesen kielégítőnek és ezért dr. Dick Hugó védő indítványára ez-uttal még csak a vizsgálatot rendelte el.

CSARNOK.**Az örökség.**

— Regény. —

Írta: **Thán Gyula.**

(Folytatás.)

A csornak elindult. Timót az utolsó percben még kísérletet tett, hogy irgalomra, szánalomra bírja a tengeri kalozokat, de nem használt semmit. Kérő szava nem lágyította meg a jószívű embereket, a kik nevetve hagyták ott az éhhalálnak szánt embert.

Arra is gondolt Timót, hogy beugrik a csornakba, de erről a szándékáról hamarosan letett. Hiába tenné. Ha azok az emberek csakugyan nem akarták magukkal vinni, akkor a csornakban is elbánhattak volna vele. Így még marad a számára remény. Ott vannak a galambok. Megírja új leveleit. Megírja bennük azt is, hogy mi történt ujjában vele. Lehet, hogy a galambok más-felé, jobb emberek kezébe jutatták, sorait s akkor mentve lesz. A másik lehetőség, a mely nehéz helyzetében reményét növelte, hogy néhány nap alatt még hajó is közbe-lejhet és felveheti.

A fájdalom és keserűség minden terhe a szívére szakadt. Elhagyatottságát soha sem érezte keserűbb kinok között, mint éppen most. Előtte volt a szabadság s durva lelkek kegyetlensége meghusította. Istenbe vetett hittel adta át magát sorsának. Az újabb menekülés lehetőségére gondolt. Ez volt egyetlen vigasza. A remény adott nyugalmat szívének. A remény, a mely még nem halt ki lelkéből s meneküléssel, boldogsággal kecségtette.

(Foly. köv.)

SZINLAP.

Ma, pénteken, bérlet 61. szám „A”

Simonyi obester.

Történeti vigjáték 4 felvonásban.

Kezdeté 7 óraker.

Holnap, szombaton, bérlet 62. szám „B”

Diszeladás Bethlen Gábor kör tiszteletére.

Ug anaz.

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Társa Utódai

Debrecen, Kistemplombazár.

Ujnonnan átalakított divatáruház.

Nagy karácsonyi vásár.

— Leszállított árak. —

Szövetek, barchendek, flanellek, mosóbársonyok.

Uj fodrász üzlet!

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a n. é. közönséget, hogy folyó évi december hó 1-én a **Szent-Anna utcán**.....

fodrász és borbély üzletet

nyitottam.

Alázattal kérve a n. é. közönség b. pártfogását. — Maradtam kiváló tisztelettel

Menyhárt Lajos fodrász, Szent-Anna-utca, a templommal szemben.

**Uj ékszer-, óra- és táj-
tekpipaáru üzlet.**

Tisztelettel értesítem a t. közönséget, hogy üzletemet Debreczenben Piacz-utca 79-ik szám alól **Piacz-u. 26 ik szám alá** helyeztem át. (A főtizede szomszédságában)

Ajánlom szép és islőses arany-, ezüst ékszeremet, óráimat, finom tájékpipaímat igen olcsó és jutányos áron. Ezüst sarkantyuk készen kaphatók. Amidőn megköszönöm a n. é. közönség becses pártfogását, kérem, hogy ezzel új üzletemben is szerencsétlően.

Óra- és ékszerjavítás kat a leg-olcsóbban készítem.

Vidéki megrendelést aranyal, esküszőlöm.

Pintér Gusztáv, ékszerész.

Egy 8 loerejű Marschal cseplő garnitúra elköltözés végett jutányos árért sürgősen eladó H.-bőszörményben vasuti állomással szembe Fái Bertalannál. Ugyanott két csinos szoba, előszoba, konyha, élőkamra, pincze minden hozzávaló azonnal kiadó, ugyancsak ott egy bolt vagy műhely helyiség és lakosztály hozzá, azonnal kiadó H.-bőszörményben, vasuti állomással szembe nagy forgalmu helyen.

Czim: Fái Bertalan.

Szenzáció! Nagy karácsonyi vásár!

eddig még nem létezett
olcsó árak mellett.

120 cm. széles fin. ruhasszövetek	39 kr.
Francia dalsainek	37 "
Francia flanelek	39 "
Széles tennis flanelek	15 "
Divatós pongis selymek	65 "
Blouz selymek	45 és 55 "
Ruha sephir	17 "
Mosó bárony	45 "

Továbbá gyönyörű alkalmas ajándék cikkek: boák, csipkegallérok, selyemkendők és sálak, diszkótok, kézimunkák, divánpárnák, plüss utitakarók, legyezők, nyakkendők órási válasszéká.

Bosznay J. és Társa

divatáruházában.

Debreczen, Kossuth-utca. 5. sz.

Előkelő idegen vendég

(nem osztrák) szerény megjegyzése volt, hogy alanti cégénél

50 féle debreczeni látképes lap
és 20 különféle Hortobágyi

kittűnő felvétel a legujabb fényképek után készítve, elegáns finom kivitelben áll a tisztelt közönség rendelkezésére, darabja 6 fillér.

Karácsonyi és Ujévi kártya

különlegességeim dus választékban megérkeztek. Ajánlom ezek előre beszerzését, mert az ujdonságok közvetlen az ünnepek előtt rendszeren elfognak.

MIHALY SÁMUEL papikerekedésében, Főtér 30. sz.
Dréher sörösarnokkal szemben.

==Viszonteladónak új debreczeni lapjaimat figyelmébe ajánlom==

FÉNYKÉPEK KARÁCSONYRA!

Elsőrangú fényirdámban az eddigi tökéletes, elegáns kivitelben, elismert gyönyörű gyermekképek és arc képek

hatalatlan olcsó leszállított árakon.

6 drb. visitkép	4 kor.
6 " cabinetkép	8 "
6 " makartkép	12 "

Vasárnap egész nap, a visit képek főtucztatját 3 koronáért készítem.

Lovag Chylisnki György
fényképészműterem.

Tulajdonos: Stegmüller Árpád.

Szakcszerű munka mégis a legolcsóbb!

Telefon szám 168.

Villamos házi csengők, telefonok, villamhárítók, betörés elleni vésszjelzők és egyéb berendezések, javítások vagy bármilyen komplikált mechanikai, physikai és elektrotechnikai szerkezetű eszközöket kizárólag

FÖLDVÁRI L.

debreczeni első elektromechanikus készít a legtartósabban.

Kossuth-utca I. sz., az udvarban.

Kívánatra számtalan elismerő levelel szolgálhatok, mely üzletem szoliditágáról tanuszkodik, új berendezéseknél másfél évi, javításoknál fél évi jótállás, villamos felszerelések és villamos szobalámpák gyári raktára.

Eladó szőlővessző és gyümölcsfa oltvány.

A „Bóni” gyártelep és mezőgazdasági részvénytársaság nyirbátori immunis szőlőtelepén a következő faj, minden betegségtől mentes, teljesen fejlettsza szőlővesszők kerülnek eladásra:

I. Európai sima vessző.

Chasselas Vibert	15000	à	10	korona.
D'ore	10000	"	10	"
Fontainebleau	10000	"	10	"
Rouge	20000	"	8	"
Blanc	25000	"	8	"
Napoleon	500	"	12	"
Muskat Jossling	1000	"	12	"
Ottonel	500	"	10	"
Hamburg	1000	"	12	"
Lunel	10000	"	8	"
Alexandrie	1000	"	8	"
Pasatuti	10000	"	10	"
Rosa mina di Vacca	500	"	10	"
Lady downe blanc	500	"	12	"
Ezerjő	5000	"	6	"
Olasz rizling	20000	"	6	"
Zöld Sylváni	20000	"	6	"
Erdei	2000	"	6	"
Bakszőlő	2000	"	6	"
Kövidinka	3000	"	6	"
Oportó	5000	"	6	"
Bakátor	5000	"	6	"
Merlot	5000	"	5	"

II. Európai 2 éves gyökérvesszők.

Chasselas Vibert	5000	à	20	korona.
D'ore	5000	"	20	"
Fontainebleau	5000	"	20	"
Rouge	10000	"	20	"
Blanc	10000	"	20	"
Pasatuti	2000	"	24	"
Olasz rizling	5000	"	20	"

III. Gyümölcsfa oltványok.

Almák: Téli arany parmin, Blenheimi renet, Canadai renet, Orleansi renet, Antal főherceg, Török Bálint, Téli piros cával, Téli fehér cával, Masánaszky, Sikulai.

Körték: Erdi vajonez, Téli esperes, Vilmos körte, Pisztráng körte és többfajta meggy és cseresznye. Alma és körte à 80 fillér, meggy és cseresznye à 60 fillér.

Az árak szőlővesszőknél 1000-ként, gyümölcsfa oltványoknál dbként, a nyirbátori vasutállomáshoz szállítva értendők. Megrendelés esetén az összeg 1/3 a előlegül beküldendő, a számlamaradvány pedig utánvétellel szedetik be, csomagolásért önköltséget számítunk.

„Bóni” gyártelep és mezőgazdasági részvénytársaság Nyirbátor.

Nagyarányu karácsonyi Női Ruhakelme Vásárt

rendeztünk be és

női divatszövetek, jó mosó velezeket,
francia batistokat

tetemesen leszállított árakon
árusítunk el.

Remek, divatos szövet blouzok
félárban darabja 3 frt.

Mosó flanel divat blouzok
darabja 95 kr.

Egy ruha 116 cm. széles

női divat szövet

1 frt. 80 és 2 forint.

Egy ruha 75 cm. széles

mosó velez.

2 forint 24 krajczár.

Szabó Lajos Fiai
Debreczen.

Apró hirdetések.

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szög 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szög 4 kr. 8 fillér.

Levélben tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg bekezdetik. Apró hirdetések előre fizetendők.

Levelezés.

EGY középkori gyermektelen özvegy nő házasság czéljából akar megismerkedni egy hozzá illő hivatalnokkal, esetleg iparossal. Levelet „Özvegy nő” czimre a kiadóba kérek.

„KLEOPÁTRA” levele van.

„HÜSÉG” levele van.

„ANONYMUS” levele van.

Ajánlat.

ITT AZ IDEJE meggyőződni, hogy Wallerstein Fülöp Fia cég a legjobb minőségű árukat a legolcsóbban árulja. Nincs sok helyünk, de azért néhány cikk árát felemlítjük: 120 széles cybelin minden színben 1 korona. Anna flanel métere 12 kr., jó vég vászon 4 frt., jó vég sifon 4 frt. 50 kr., 2 ágy és 1 asztalterítő együtt már 5 frt., jó szőnyeg métere 20 kr. Ha ezek az árak nem elég olcsók, még olcsóbban is tudunk adni. Női- és gyermek felöltők meg különösen jutányos árban vannak.

SZABNI tanítók 10 koronáért. Cim a kiadóban.

KÖHÖGÉSNEEL legjobb csukor a Borsy-féle pemetefü csukorka, 1 doboz 10 krajczár. Kapható Borsy cukrászdába és Jóna uraknál.

FIRNEISZ, gyorsan száradó, egy kg. 40 kr. Neumann Nándor festék és firneisz üzletében. Hatvan-utca 5.

CZILINDEREK, valamint mindennemű kalapok készítését és átalakítását a legjobb kivitelben eszközözi Békés kalapos-műhelye Piacz-utca 44. Az udvarban balra.

SZOBAFÜTÉSHEZ mindennemű szenet legolcsóbban házhoz szállít Neumann Nándor, festék, petroleum és szénkereskedő. Hatvan-utca 5. Telefon 205. szám.

BIRTOK 170 hold, közel a városhoz, lakház, épületek, felszerelés és 28 hold őszi vetéssel bérbeadó. Czím a kiadóban.

TISZTÁN ÉGŐ, szagnélküli petroleum literenként 16 kr. Darvas Miksa fűszer- és csemegeüzletében, Deák Ferencz-utca.

ÖRÖKBE adnám 1 és egynegyed éves kis leányomat. Czím a kiadóban.

FELÜLMULHATATLAN legjobb beretváltkozó Jupiter krem, mely a legerősebb szakálát is azonnal megpuhítja, veszélymentes öborotváltkozó készülék és beretvák jutányosan beszerezhetők Márton Gyula üzletében Bikaszálloda mellett.

KÜLÖNLEGES kiváló kalács és kenyérliszteket ajánl az orosházi házikenyérsütőde.

Kereslet.

TANONCZ, nyomdában felvétetik. Bővebb felvilágosítással a kiadóhivatal szolgál.

MEGBIZHATÓ ügynökök azonnali belépésre felvétetnek Schweitzer Testvérek czégnél Debreczen.

ÜGYES újságelárusítók felvétetnek a kiadóhivatalban.

PÉNZSZEKRENY kisebb és nagyobb, körülbelül 7-es számú megvételre keresetetik. Czím a kiadóban.

Eladás.

HONVÉD-utca 70. számú ház jutányos árban eladó. Ertekezhetni vasárnap 11-12 óráig.

KANDIA-utca 7. sz. ház és 3 házhely a Hatvan-utcai kertben eladó, a Kölesönsegélyzőben. Ugyanott sarok ház, igen jó fűszerüzlettel, trafik és korlátozott italmérséssel eladó.

Árverési hirdetés

Vagyonbukott

ifj. Czegléd József

csódtömegéhez tartozó fűszer- és vegyesáruk a bolti felszereléssel együtt tolyó 1903. évi december hó 12. és 14. napjain, a Piacz-utca 16. sz. ház alatti boltban

nyilvános árverésen

a legtöbbet ígérőnek elfognak adatni.

Debreczen 1903. decz. 10.

Vályi Nagy Gusztáv,
tömeggondnok.

Első Debreczeni Kézizálog Kölesön Intézet Részvénytársaság

Debreczen, Arany János-utca 9.

Pénzkölcsönök ad:

Értékpapírokra és sorsjegyekre.

Előleget ad:

Mindennemű ékszerekre, ingóságokra, ipari és árucikkekre, továbbá terményekre, a legelőnyösebb feltételek mellett.

Deutsch
Lajos

fűszer- és
csukorka
üzletében

Piacz-utca
38. szám.

KARDOS LÁSZLÓ

DEBRECZEN, KOSSUTH-UTCZA 9. sz.

A múlt évről előnyösen ismert karácsonyi vásár kezdetét vette és tart e hó végéig. Az e czélre külön választott áru kifogástalan. Az árak felére és háromnegyedére vannak mérsékelve.

A külön választott áruk a következők: Női fehérneműek, ágyhuzatok, paplanok, kávé terítékek, szőnyeg maradványok, színházi sálak, színes szélű zsebkendők, disztárgyak, szövet függönyök, női sifon ingek remek himzéssel, selyem alsó szoknyák, egy szél lepedővászon, női ing vászon, ágyterítők, asztalterítők, szépebbi ágyhuzatok, selyem ágytakarók.

A Magyar Fém és Lámpaárugyár

részvénytársaság gyári raktára

Debreczen, Piacz-utca és Simonffy-utca sarok

Gyár: Budapest—Kőbányán.

Ajánlja gyártmányait:

Légszeszesillárok, asztali és függőlámpákat, valamint egyszerű lámpákat, községes használatra.

Bronze disztárgyakat állványok, íróasztali berendezések, gyertyatartók stb. a legmérsékeltebb gyári árak mellett.

Ugyanitt kapható valódi amerikai petroleum, királyolaj, mely kizárólag a gyár számára nyártatik, tiszta, szagtalan és robbanhatatlan.

Helyben minden mennyiség házhoz szállítatik.

